Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
רייאמאל יואכענטליך
מאנאג, מיטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהרונג.
האלבייעהריג 5 " " " " " "
פיר אלע אנדערע לאנדער 2 טהל. אונד 50 קר. מעהר.

פיר אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהרונג.
האלבייעהריג 5 " " " " " "
פיר אלע אנדערע לאנדער 2 טהל. אונד 50 קר. מעהר.

איין דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
אבאונמעירען
אונד דער פעסטער-אנאנס-אקטען-גאסע
בעקאנט מיט דעם עפסאנגע דאס
ערסטאן בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אן
פעסט
אלט-נאססע נו' 1.
וואהרן מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-בעדינגונגען צו יעדעזיט בעקלעגען.

Nr. 90. אכטער יאהרגאנג. פעסט, מיטטוואך י"ב אב ה.ת.ר"ל"ו. Pest, den 2. August 1876.

דער קריעג.

נאכריכטען איבער דיא שאן זיט מעהרערען טאגען ערייאלטעטע הייפט-ענטשיידונגס-שלאכט זיא דיער געסטערן פרוה נאך גיכט איינגע-טרעפען. איבערהויפט זינד אין דען לעצטען טאגען פאס סערבישען קריעגס-שיא-פלאטטע וועגען ווכטיגע דעפעשען איינגעלאנגט. דיעזעס שווייגען דער וויעפען נאך דאדיר אולאסס, אן איינען באלדיגען וויעפען-שטיללשטאנד צו דערקלען. דער סערבישע מיניסטער-פרעזידענט רישיטש האט זיך פאן בעלגראד איס צו גענעראל טשער-נאיעף, אין דאס הויפט-קוארטיער דער סערבישען ארמעע בעגעבען. פאר דיעזע אבריייע איס בעל-גראד האטטע ריסטיטש אינע לענגערע בעראט-דונג מיט דעם ענגלישען אונד רוסישען גאזאנדטען, אונד אין דיעזען בעראטונגען דיא מאנלרכיש איינעס וויעפען-שטיללשטאנד-שטאנדעס בע-שפראכען וואירדע. דיעזער וויעפען-שטיללשטאנד זאלל דאנן צו פריעדענס-אונטערהאנדלונגען פיר-רען. מאן וויל איינען גיוען פריעדענס-פלאן מא-כען, נאך וועלכעם דיא הערצעגאווינא אן מאנטע-נעגרא אין טהייל באסניען אן סערבירייך אונד דער אנדערע טהייל אן סערבען געלאנגען זאללען.

אן איינען וויעפען-שטיללשטאנד קאנן מאן אבער נוך דאנן דענקען, וועגן עגלייכער בייזע-קריעגס-פריעדענס מעגטע דורך מעדיאטיע גראסע שלאכטען בעריטענדע פעלדסטע ערלעשען, אדער וועגן איינע דער קריעגס-פריעדענס מעגטע צו פיעל מאנגשאפט איינגעסטס דאס. בין יעטצט אבער וואהרן נאך קיינע גראסען שלאכטען מיט בעדייטענדען מענשען-פעלדסטען, קיינע מאכט מאכן זיך נאך דורכען, אבער דיא אנדערע איינען בעדייטענדען וועגן צו דאנען.

בלאס דיא מאנטענעגרינישע דורכען זיך יעטצט, אין דער שלאכט בייא ווערבוצע איינען גלענצענדען זיעג, אבער דיא טורקען ערלענגען צו דאנען, זולעטצט דיא טורקישען דעפעשען גע-שטעהען, דאס מורטהאר פאשא פאן דען מאנטע-נעגרינערן פלאטצלוך אבערראשט אונד אבער-הויפעלט וואירדע. דיא טורקישע ריגערונג מאכטע אוכ פאר-וויפען, וואס ער זא לייכטפערטיג וואר אונד זיך גיכט בעפעסטר אין אכט גענאמען. דיא פיער טורקישען באטאלליאנס, דיא זיך גערעטטעט, זינד יעטצט אין ב ו ר ל ע ק (אים נאהדען פאן מאנטענעגרא), אבער אויך דיער וועהרען זיא פאן דען מאטענעגרינערן אומגענגלט אונד בעלאגערט. דען בעריהמטען טורקישען קאמאנדאנטען סע-לים פאשא האבען דיא מאנטענעגרינער אין שטי-קע גערוסען. אסמאן פאשא וואהרד אלס גע-פאנגענער נאך עטעטיג געבראכט. דיא מייסטען טורקישען קאמאנדאנטען זינד עבענפאללס גע-פאנגען אדער געפאללען. מורטהאר פאשא בעפינ-דעט זיך מיט דעם קלייגען דעפעטע דיינער ארמעע אין טרעבוניע (נאהד-וועסטלוך פאן מאנטענעגרא) אונד וואהד עבענפאללס פאן דען מאנטענעגרינערן בעלאגערט.

וועגן גון אויך דיא מאנטענעגרינישע ארמעע מיט דער סערבישען ארמעע נאך גיכט פעראיינט איז, זא דיעזע דיא גענוג דער סערבישען ארמעע דארוכ, דאס זיא דיא טורקישע ארמעע אין דער הערצעגאווינא אין שאך האלט אונד אוכ פיעל צו שאפען גיכט, דענן זאמטליכע אויך דיעזע טור-קישע ארמעע גגען סערבען צו ערהיטען.

דיא מאנטענעגרינישע ארמעע, וועלכע זיך יעטצט מיט דער הערצעגאווינער ערייאלטיגאס - ארמעע, אונטער אויבערהערשאפט פעקא פאווולאוויטש פער-איינגט האט, איז 32000 מאן שטארק אונד בע-זיטצט 50 קאנאנען. דיא מאנטענעגרינישע אסט-ארמעע, וועלכע אין דער הערצעגאווינא אונטער אנפיהרונג דעס פירסטען קעפפעס, בעזיטצט 18000 מאן אונד 20 קאנאנען. דיא זיד-ארמעע, אונטער אנפיהרונג פאן פעטראוויטש, וועלכע אין אלבאניען בייא פאדגאריצא שטעהט, איז 14000 מאן שטארק אונד בעזיטצט 30 קאנאנען.

דיא גאנצע סערבישע ארמעע עצעהלט 114700 מאן אונד איז אין פאלגענדערמאסען פערטהייילט: 1) דיא נארד-אסט ארמעע אונטער לעשיאנין, וועל-כע זיך יעטצט מיט דער אסט-ארמעע אונטער טשערנאיעף פערייניגט, בעזיטצט 84700 מאן אינפאנטעריע (פיס-גענגער) 3500 מאן קאוואללע-ריע (רייטער) אונד 240 קאנאנען. — 2) דיא זיד-ארמעע אונטער טשאלאק אונטטש (פריהער צאר) בעזיטצט 25000 מאן אינפאנטעריע, 1000 מאן קא-וואללעריע אונד 60 קאנאנען. איסערדעם שטעהען נאך אם זידען הערד דיטשיטש, דער אב-פיהרער דער סערבישען פרייווילליגען, וועלכע 5000 מאן שטארק זינד. — 3) דיא נארד-וועסט ארמעע אונטער אדמיראל פיטש בעזיטצט 30000 מאן אינפאנטע-ריע, 500 מאן קאוואללעריע אונד 60 קאנאנען.

דיא גאנצע טורקישע ארמעע איז אינגעפעהר 250000 מאן שטארק, דארונטער 15000 מאן קאוואל-לעריע, אונד בעזיטצט אבער 500 קאנאנען. וועגן מאן גון דיא 144700 סערבישען אונד 32000 מאנ-טענעגרינישען קריעגער צוזאמענגערעכנעט, זא האב-בען ווייר איינע סומע פאן 176700 מאנן — אונד זאמטט דעסטען דיא טורקען בלאס אים 28300 מאנן מעהר אלס אידער פיעלד צוזאמען.

אינצווישען בעשעפטיגען זיך גון אויך דיא פאלטיקער מיט דעם בעפאשטעהענדען טרעאט-יעקסטר אין קאנסטאנטינאפעל. מאן בעגייפט סיך, וויא עס דעם קלוגען מורטהאט פאשא איז-פאללען מאגטע, איינען זאלכען מילטאן וויא מו-האר איז דען טרעאן צו בייגען. איינע מיינונג דאהין, דאס מורטהאט פאשא גלייך פאן אנפאנג דיא אבזיכט האטטע, נאך דער בעזיטצונג פאן אבדיל אזיז דען נעזיגען האמיד איז דען טרעאן צו בייגען נוך וועלכע דעם אבער אין גאר-סער שפיטנג נעזיגען, דען דאס פאלק נוכ גע-הולדיגט העטטע, ווייל דאדורך דער געגנסטע טרעאן-בעדעכטיגט אינטערשפרונגען ווערע; מור-האט פאשא האט דאהער פאללייכט דען קראנקען מוראד איז דען טרעאן זעטצען לאסען, אים אין זאהאן מיט דעם נעזיגען בוהדער האמיד פער-טייטען צו לאנגען. — אין דער וויעדערלעגונג האט איינגאלוך מוראד נאך גאר נוכ רעגירט, ער ווייס יא נוכ, וויא זיך מיט אדם טהוט. ער האט גאר אלס מילטאן מיינען מיניסטער אונד מיינע גענאנטשען עמפפאנגען, יא, ער ווייס נוכ אינמאל, דאס גאר אין קריעג פאהנדען איז. — בראם מ ו ר ד א מ פ א ש א אים פעראיינט מיט דעם בוהדער דעם מילטאנס, וועלכע מיט האמיד פיר-דען יעטצט דיא רעגירונג, אהנע דאסס דאס טורקישע פאלק דאפאן גאר ווייסט; אין אללען מאטטען ווייר גאר אומער פיר מוראד געבעטעט.

דיא דריפט-שלאכט בעגאנען!

געסטערן אבענד זינד דיער טורקישע דעפע-שען איינגעטראפפען, וועלכע דען בעגינן דער הויפט-שלאכט מעלדען, בייא וועלכער דיא טורקען אי-גגען זיעג נאך דעם אנדערן ערלנגען. דיעזע דע-פעשען לייטען:

ג י ש 31-טען יולי, געסטערן וואירדע דער פאר-מארש דער טורקישען ארמעע אבער דיא אסט-גרענצע סערביעס פאר-גענעמען. דיא סער-בען האטטען אויסגעציכנעטע, בעפעסטיגטע שטעללונגען בייא ד ר י נ ע נ ט (אן דער אסט-גרענצע סערביעס) אונד פערזוכטען מיט איהרער גאנצען מאכט אונד קראפט, דאס פאר-דרינגען דער טורקען אויפצוהאלטען — אבער עס וואר איהנען אונמאגליך, דען דעראנשטרמענדען טורקישען ארמעען וויעדערשטאנד צו לייסטען, דער טורקישע גענעראל האפיז פאשא לעס אין הפ-טיגעס געשטאלט-פייער גענגען דיא ביידען פראנקען דער סערבישען שטעללונגען ריכטען. — דיא סער-בען מוסטען ווייכען אונד דען ריקען אנטרעטען. דיא טורקישען ארמעען בעהיפטעטען איהרע שטעללונגען אייך דען האהען, וואיל זיא דאנן נאך ווייטער פאראויסטען. אים 6 אוהר אבענדס בענאנגען דער געשטעלטע-קאמפף בייא ק נ א ז ע-ו י א ץ (עבענפאללס אן דער אסט - גרענצע סערביעס).

ק א נ ס ט א נ ט י נ א פ ע ל 31-טען יולי, נאכטס. דיא נייגעסטען איינגעלייפונגען דעפעשען איס ג י ש מעלדען, דאס דיא טורקען גינמעהר דען הויפט-אנגריפ איס דיא סערבען אונטערנאממען האבען. דיא סערבען וואירען צוריקגעדרענגט, דיא טורקען ערבאבעטען איהרע פעראשאנצונגען בייא ד ר י נ ע נ ט, אונד ריקטען בוז נוריט-מאיען פאר. - (נוריטסאיען לייגט אן סערבען אונד צוויי 3 מיילען וויט פאן דער אסט-גרענצע.)

י י י ד ר י ן 31-טען יולי. אויך גגען דיא סערבישע נארד-אסט ארמעע אונטער לעשיאנין האבען הייטע דיא טורקען דען הויפט-אנגריפ גגריסטעט. דער אויסגאנג דער שלאכט איז נאך אונבעקאנגט.

פ א ר נ א ר י צ א 31-טען יולי. בייא א נ-ט י י י א ר (זידליך פאן מאנטענעגרא, אם אד-ריאטישען מעער) קאם עס צווישען דען טורקען אונד מאנטענעגרינערן צו איינער שלאכט, וואבייא דיא מאנטענעגרינער איינע גרעדלאגע עדלעט-טען האבען.

וויטער מעלדען דיא דעפעשען, דאסס דאס סערבישע הייפט-קוארטיער, וועלכעס בוז יעטצט אין אלעקסינאץ (נוך 3 מיילען פאן דער סערבישען זיד-אסט גרענצע) וואר, נאך דעלגראד (5 מיילען פאן דער סערבישען זיד-אסט גרענצע) פערלעגט ווערדען מוסטע.

נאך דיעזען טורקישען זיעגעס-דעפעשען איז עס גאנץ נאטירליך, דאס וויעדער פאן דען וואפ-פען-שטיללשטאנדס-פעראנלאסונגען דיא רעדע איז. נאמענטליך דער עגגלישע קאנזול אין סער-בען ארבייטעט פיר דיא באלדיגע הערבייפיהרונג אייגנס וואפפען-שטיללשטאנדעס. דער עגגלישע קאנזול האט בייא סערבישען רעגירונג פערשפראכען, וועגן דיא פאר סערבען דער טורקישען רעגירונג פערשפראכען, וועגן דיא פאר דער עגגלישען פרידענס-שלוס וויעדער, בייא דער עגגלישען רעגירונג דאהין צו ווירקען, דאס דיא אן דער אסט-גרענצע סערבען לייגענדע טור-קישע ארמעע גגען סערבען צו ערהיטען.

איינגאנהם. נון פרעסאלנשע אויך אין צווייטער באהנ-ווענטער מיט איינעם וכנרהיוים-מאנגע דען ווייבער בון צו איינער היטשע אין איינעם ווייننגרשען. דאך דער ריבער מאכטע זיך אינצווישען אויף אונד דאפאן. אין דער היטשע זעלבסט פאנד מאן נור נאך 11 פאמעקעע פאר, אויס דענען דאס נעלד בעריישס הערויסגענאממען וואר. אויף דעם היימוועגע פאנדען דיעע יעדאך אין פאמעקע, ווארין דאס נעלד נאך אינבעריהרט נעבליעבען. אין דען נעריבטען פאמעקען ווארען אים נאנצען 8301 גולדען 76 קר' אינד 1731 דייטשע ריינסמארק ענטהאלטען. דיא אויסגעפונד-נען צוויי אפאמעקע ענטהיעלטען יעדאך 5237 גולדען 10 קר. דער פעדלוסט בעטראגט דעמנאך בראם 3063 גולדען 66 קר' אינד 1731 ריינס-מארק. דער פערדאכט פאללט אויף צוויי בריעדער נאמענס הערד, פאן דענען איי-נער פריהער פאמסט-דיענער וואר. בריעדער בעפינדען זיך בעריישס הינטער שלאס אונד ריגעל.

עס איזט דאס לעטצטע צוגעשיקטע בלאטט פון דיאינענגען הערען, וועלכע איהרען אם 1. אייניוסט אבגעלו-פענען פרענומעראציאנס-טערמין נכט מעהר ערלייכען.

געשעפטסבעריכט

פעסטער-פרייזע.

קאָרן 1000 מעטער-צענטנער 8.25 גולד.

נערסטע פוטטער 6 — 6.45 גולד. —

האפער, 7·70—8.10 גולד. נייער 6.60—6.70 גולד.

קוקורוזין 5,70—5,85 גולד. —

ווייצען פון פעסטמבער-אקטאבער 9.35—9.40 גולדען. —

קאָרן פון פעסטמבער-אקטאבער 7,70—7.90 גול.

קוקורוזין פון יולי-אייניוסט 5,64—5.70 גולד.

אללעס פון מעטער-צענטנער.

האפער פון העבסט 6,15—6.21 גולדען.

קאהלרעפס פון אייניוסט-פעסטמבער $16\frac{1}{2}$ — $16\frac{3}{4}$ גולדען. באנאטער רעפס פון יולי-אייניוסט $15\frac{1}{2}$ — $15\frac{3}{4}$ גולדען וואארע.

מעהל-פרייזע (פון 100 קילאגראמם זאמטזאק, פריי אב פעסטם): נומ' 0: 23 גולד. — קר., נומ' 1, 22 גול. 20 קר., נו' 2: 21 גול. 20 קר., נו' 3: 20 גול. 20 קר. נו' 4: 19 גול. 50 קר., נו' 5: 17 גול. 50 קר., נו' 6: 15 גולד. — קר., נו' 7: 14 גול. — קר., נו' 8: 12 גול. — קר., נו' $8\frac{1}{2}$ 10 גולד. 20 קר., פיינע קליע 3 גול. 40 קר. גראבע קליע 2 גולד. 70 קר.

הילזענפרוכטע: גראסע ווייסע באהנען 7,20—7,50 גול., צוועיגעל 8 גולד., לינזען 10—14 גולד. ערבסען 12 — 16 גולדען. גרייער מאהן 38—42 גול. בלויער 54 גול. הירזע-בריין 16 גול. — הירזע (פאלעש) 4.50 — 5 גול. — לינזאמען 14 גולד. האנזאמען 12 גול.

ערד-עפעל פריימא פר' 100 קילא 3—$3\frac{1}{2}$ גול.

שפיריטוס גייע מעטהאדע אים קליינען 28,25—28,50 גול. אלטע-מעטהאדע — 29, — 29,50 גולדען פר' 100 ליטער-פרעצענט. —

צוקער: ראפפינירטער 47 50 גולדען, מעלאס-סע 45,50—46 גולד.

ריבאל דאפפעלט-ראפפינירט אים קליינען 146 גולד. פר' 100 קילאגראמם. —

צוועטשקען. באסנישע פאס-וויאארע 16—17 גול.

צוועטשקענמוס (לעקווار) פריימא $24\frac{1}{2}$—25 גול.

קנאפפערן: אינגאריישע פריימא 30,80 גולד.

ווייننשטיין, בעססערער 63—64 גולד. —

נוסס באסנישע 16,07 גולד.

פעטראלעאום $26\frac{1}{2}$—27 גולד.

פעסטער שלאכטפיעה-מארקט. בייא דעם אם 28-טען ד. מ. הייער אבגעהאלטענען וואכען-מארקט וואר-דען פערקויפט 661 אכסען דאס מאאר פאן 160—400 גול. 515 קיהע דאס מאאר פאן 135—220 גול. 228 מעלק-קיהע דאס שטיק פאן 66—198 גול. 2041 שטיק שאפ דאס מאאר 14—18 גולד. — רינדפליש פר' 100 קילא 50 גול. — קר. בון 54 גולד. — קר.

לאמם-פעללען. וואורדען 5000 שטיק פער-קויפט. דיא פרייז וון: זעכעבוריגער 75 — 78 גולד. אונד באנאטער 80—90 גולד. פר' 102 שטיק.

הייטע וון נאטירען: פר' 56 ק' אינגאריש קוה-הייטע 56—58 גול. אכסענהייט מיאקענע 58—60 גול. קאלבפעללע אהנע קאפפע 110—112 גולד., מיט קאפפע 90—95 גולד. פר' 56 קילא. (לאנד-וויאארע אייזט אים 10 — 15 גולדען בוללינגר.) יאפהייט $7\frac{1}{2}$—$11\frac{1}{2}$ גול. פר' מאאר.

לעדער. פפינדהייט 20—25-קילא 98—102 גול. אינמאל פערזעטצט טעצען פאן 10—12-קילא 104—105 גולד., צווייאל פערזעטצט טעצען 15—19 קילא 98 100 גולד. דרייאל פערזעטצט טעצען פאן 18—22 קילא 100 — 102 גולד. — פיינע קוה-הייטע בריינע 5 — 6 קילא 130—145 גולדען. פר' 56 קילא.

קאלבלעדער, בריינעס פריימא 255—270 גולד. פר' 56 קילא.

ווייننער פרייזע.

לייننאל $37\frac{1}{2}$ גול. פר' 100 קילאגראמם.

ריבאל $43\frac{3}{4}$—44 גולדען. פר' 100 קילא.

פעטראלעאום 25,25—25,50 גול. אללעס פר' 100 קילאגראמם.

שפיריטוס 26,25 גולדען צו 10·000 לישר-פרעצענט. —

רעפס, קאהל $17\frac{1}{4}$—$17\frac{1}{2}$ גול. פר' פר' העבסטס.

ווייצען פערקויפט וואיידען 30000 מעטער-צענטנער. פריישע באנאטער 75—77-קילא 11,30—11·50 גולד. פר' מעטער-צענטנער.

קאָרן, נייער 68—72-קילאגראמם 9.35—9.45 גולד. פר' מעטער-צענטנער.

נערסטע פוטטער 7.20—7,60 גולד.

האפער אינגאריישער אינגעריישטער אב ווייען 8,35—9 גולדען פר' מעטער-צענטנער.

קוקורוזין באנאטער אב ווייען פר' מעטער-צענטנער 6·25—6.30 גולד. אינגאריישער 6·25—6,30 גולד.

ווייצען-מעהל, נו' 0: 24,70 — 26 גול., נו' 1, 22,50—24,20 גול., נו' 2: 20 — 22,50 גול. נו' 3: 15,20 — 17,20 גול. פר' מעטער-צענטנער.

קאָרן-מעהל, נומ' 1: 16,20—17,20 גול., נו' 2 14,25—15 גולדען פר' מעטער-צענטנער.

הילזענפרוכטע: היידע-קאָרן 11 — 12 גולדען, לינזען 20—25 גולדען, ערבסען 14—20 גולדען. — באהנען 7,50—9,75 גולדען. (אללעס פר' 100 קילא.)

ראמטא-צייטונג פאס 29-טען יולי 1876.

אפען	8	53	52	84	14	
לינץ	90	68	86	41	71	
טריעסט	84	14	34	24	79	

פערגאנטווארטליכער רעדאקטער: מאיר בריי הייס.

אנצייגען.

קאָנקורז.

אין דער הייזענען ווייס-אדטהאלטסען קוה-טים-נעמיינדע איזט דיא שטעללע אייניעס זעהר גוטען פארבעטערס, דער צוגלייך דיא פערזארגונג צור לייטונג אייניער פארלסשולע בעזוגטען, זאפארט צו בעזעטצען. יאהרעס-געהאלט 400 גולדען נעבסט פרייער יאהרונג, אייט דערזעלבע אייד שיטט יבורה אים 50 גולדען יעהרליך מעהר. דאס געהאלט קאנן אינדעם דען פערהייراטען דעם בעזיעבערס אנגעמעסען, מיט דער צייט אייד ערהאהט ווערדען, דיא בעזיעבער, וועלכע מיט גוטען צייג-נישסען פאן אנערקאנט ארטהאדאקסען ראבבינען פערזעהען זיין מיסען, מאגען הייער בון 1-טען מעפטעמבער צו איינעם פאכע-פארטאגע ער-שיינען. הייזע-שפעזען ווערדען ניט דעם אקצעפ-טירטען פערזיעטצ.

רעטהע (אינגארן לעטצטע פאסט וואר-בערג), אים יולי 1876.

הקי מ' גיבס, פארשטעהער.

שטעללען-געזוך.

אין עבען אים דער שטאאטס-פאפאראנדיע איינגעטרעטענער איז אריטיטשער יינגער מאנן, 21 יאהרע אלט, דער דאס אינטערגימנאזיום אינד דיא עגטשפרעכענדען קלאסען דער פאפאראנ-דיע מיט גוטעם ערפאלג אבזאלווירט האט, אינד איזט אים דערבייאיטען פאכע געגיגענדע קענגע-נישסע בעזיעטצ — עמפפעהלען זיך ענטשיעדער אן איינע אדרענטליכע שולע אדם דערהיר, אדער אין אין אנשטאנדיגעם הייז אדם ערציעהער. אנ-טאגע אנזעטזה אז. מ. אין הידאסקירטש (Hidaskürt) (פער גאלאנטהא פרעסבורגער קאמיטאט).

גראב-שטיין-אנצייגע.

דער געפערטיגט עמפפעהלט זיין הייז פארטרעטעם דאנער פאן זאנד-, מארמאר- אינד גראנים-גראבשטיינען אלל דענען, וועלכע דיא טרייערגע פפלייגט דער גראבשטיינ-שטעללונג צו ערפיללען האבען, צו דען בילליגستען פרייזען.

האבאבטיגנפאלל

David Kohn, in Erlau.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכטע	קוואלישע פר' העקטאל.	פר' מעטער 100 קילאגر.
ווייצען, נייער באנאטער	72·8	9·20 — 9·40
„ „ „	73·7	9·50— 9·70
„ „ „	74·6	10.—10,20
„ „ „	75·5	10.40 — 11·70
„ „ „	76·4	11.10—112·5
„ „ „	77·3	11.35—11.55
„ „ „	78·3	11.65—11.75
„ שרייס	72·8	9.55 — 9.75
„ „	73·7	9.95—10·15
„ „	74·6	10·45—10·65
„ „	75·5	10·85—11·10
„ „	76·4	11·40—11·60
„ „	77·3	10.65—11.85
„ „	78·3	11·90—12 —
„ פעסטער נאדען	72·8	8·90— 9 —
„ „	73·7	9.10— 9·20
„ „	74·6	9.50— 9.70
„ „	75·5	9.90—10·15
„ „	76·4	10·50—10·70
„ „	77·3	10.80—11.—
„ „	78·3	11.10—11.20
„ ווייסענבורגער	72·8	9.55— 9.70
„ „	73·7	9.95—10·15
„ „	74·6	10.45—10.65
„ „	75·5	10·85—11·10
„ „	76·4	11.40—11·60
„ „	77·3	11.65—11.85

פרוכטע	קוואלישע פר' העקטאל.	פר' מעטער 100 קילאגר.
קאָרן	72	—.—
נערסטע מאלץ	62	—.—
נערסטע פוטטער	62	—.—
האפער	41	8·40—8·20
קוקורוז נאנאטער		5·85—5,80
אדערעס	73	5·75—5.10
רעפס		.16— .15

ווייצען	פר' העקטאל	9. 44	
	פר' מעטער	—	
קאָרן		7,70	
קוקורוזין		5.64	
נערסטע		—	
האפער		6.15	
		—	
רעפס		16,50	

באללען-מעהל			
נומ' 0		23	—
„ 1		22 20	
„ 2		21 20	
„ 3		20 20	
„ 4		19 50	
„ 5		17 50	
„ 6		15	—
„ 7		14	—
„ 8		12	—
„ 8½		10 20	

שפיריטוס: אלטע מעטהאדע	פר' העקטאל	28,30
„ נייע „		26,75

קורז-טאבעללע פאם 29. יולי.

געלד-קורז		ק' סי.
ווינער-וויא	—	102 —
לונדאנען	5	84
עסטערייך-אונגארישע 8 גולדען נאר-שטיק (20 פראנקס)	9	79
נאפאלעאנאר	9	79
דייטשע ריינסאונקנאטען	60	80
20 מארקשטיקע	12	05
פאטיר יוגער	1	61

ראאוז		
1839-ער ראפפאיל-לאז נאנצע	—	253 —
רעטטע „ „	248	50
1854-ער 4 פרעצענטיגע שטאאטס-לאז „	107	25
1860-ער „ „ נאנצע	112	80
רעטטע „ „	—	117 —
1864-ער לאז צו 100 גולדען	130	50
רעטטע „ 50 „	128	75
טאמא רענטענלאז	21	25
פרעזיג-לאז	16	25
בוריגער-לאז	155	25
וראי-לאז צו 40 גולדען	—	—
דאנו-אדאמפפיטס פארדס-לאז	93	—
אנטבענקער לאז	18	25
קלעבעלסבערג „ צו 10 גולדען	13	—
פיאאריער „ „ 20 „	14	50
אפנער „ „ 40 „	26	—
מאלסס „ „ 40 „	30	25
וויאאלסלאז „ „ 10 „	13	50
מאלס-לאז „ „ 40 „	33	—

ראאוז		ק' סי.
וראצבערינער לאז צו 20 גולדען	15	75
פס. נונגאס „ „ 40 „	29	50
פפאנהאלץ „ „ 20 „	18	75
שרעטטער „ „ 100 „	119	—
רעטטע „ „ 50 „	58	—
וויאלדשטיין „ „ 20 „	21	—
וויאלדשטיינער „ „ 20 „	23	25
אינגאריש פרעטטנער לאז צו 100 גולדען.	71	50
רעטטע אב 50 גולדען	71	—
וויننער לאז	95	50

יעדטה-פאפיערע		
אינגאריש גרינדענטהאפטענגנ	72	50
פפרעטטע-פאנאטער	—	—
דענענבערגיש	73	25
נאדיעש	85	50
נונגאריגע	—	84
אינגאריש אינגענאהם-אנלעהען	96	50
וויننערלאנד-אבראהאנגס-אבלאנאנגס	72	50
פאאריש דער אינגאריש נאדענלאנד-	—	—
דיס צו 5 אינגאהאם פרעצענט	85	25
דער אינגאריש וויننאנען נאנס צו 5 אינגאהאם פרעצענט	79	—
דער אינגאריש אלגעמיינע אדענלאנדס-	—	—
אנשאפפונג צו 5 אינגאהאם פרעצ-	85	—
פרעצ	87	—
רעטטע צו 6 פרעצענט	89	50

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1876. Druck v. M. Burian, Marokkanerhof.

געקערט איז. דיזער מאנע נן וואַרדע איינע מאכטער דיזער ווילערים דיא ברויט איינעם יידישען יונגען מאנעס, נאמענס מאָרין גרינוואלד. נן אין עס פראַלוך, אָב דען אינזער קולטוס-מינסטער, דער, וויא ווייר בערייט ווערדהאלט געמעלדעט, דען איבערטרוט איס דעם ברים-טענטהומע צום יידענטהומע ניכט אנערקענען ווילל. דיזע עהע צווישען איינעם מעדבען, דאס זיך „מגיר" געזעזען, אונד איינעם יידען, אלס „גע-זעצלך" בעטראכטען ווערדע? דאך! ווייר האבען באלד פערגעסען! עס הייסט יא, דער קולטוס-מינסטער ווערדע שאן אים הערבסטע דעם הייסמאנע איין געזעטען איבער „צוויל-עהע" אונד „רעגעלונג דער רעליגי-אנס פרייהייט" פאַרלעגען. נן ווירדס געוויס אם פראטעשטעטען זין, דיא „חתונה" בין צום הערבסטע הייסע שעבען, וויא יא אינזער הערר טרעפט דיא רעליגיאנס-פייהייט אינס לאנד ברינגען זאלל. ווייר פירכטען יעדאך, דיא ברייט מוסטע איינע „אלטע מאד" ווערדען, ווענן זיא איף הערען טרעפטס רעליגיאנס-פייהייט וויא-טען מוסטע!

* (לוינאי וויל לנכט) אלס ווייר אינלעגנסט דיא מעלדונג בראבטען, דאס דיא „אלבערגער צו זענטא דען בעשרם פאסטען, דען גראפען לייניא איינשטמם אין דען הייסטאנ הונגרי-ווהלען, דרוקטען ווייר גלייכצייטיג אונזערן צווייפעל דאריבער אים, אב לייניא איבערהויפט איינע דעפטיגטען-שטעללע אנגעהמען ווערדע. אלס גראף נימסט דערזעלבע יא איינען זיטען אים אבערהויזע איין, וויא ער נעוויס איינען ווי-כערן זעסעל האט אלס אין איינפאכבערד-פטיגטער אין הייסטאנ. אין דין נעמעלדעט ווירד, האט גראף לייניא נאך זענטא בעריטס גע-מעלדעט, דאס ער דיא איף איהן עטוא פאללענדע וואהל צום דעפטיגטען נכבט אנגעהמען ווערדע. גראף לייניא איזט ביא ווייטעם אין פראקטיש-דער מאנן, אים אין זאלל שלעכטעם טייש-נעשעפט איינגעגעהען.

* (בעצוגלך דעם טראנ-ווכסעלס אין קאנסטאנטינאפעל) ווירד בערכטעט, דאס דער-זעלבע דאך נכט פלאטצלך פאללצאנען ווערדען קאנן. בין דאס געשעהען ווירד, ווערדען דער גראפ-ווזיר מעהעמעד רשיד פאשא אונד דיא מיטטער מיראדס דיא רעגירונג פהרען.

פערשיעדענע נייאנקייטען.

* (נאך איינמאל דיא פאיר.) אונד כארט-פראגע) דיא „נייע פייטע פעסטע" בייגנג הייבבער נאך פאלגענדע קאמישע נעשיכטע: אין נאלי-צישער זודע ווייטע פאר קוריצעס אלס וואנדע-פעדיגער (בעל דרשן) נאך יוסלאנד, אים אייך דאס ווייגן גלי-בענס-נעגאסטען (פיר נעלר אונד נטע וואגע נאשיללר) דיא נאמטען-לעהרע צו פערקונדען. קוים וואר ער איף יוסישען נעבעטען, אלס איהם אין שנאדאס עגטגעגען קאם, דער וואנדע-פעדיגער, אין רכנט ע-פאר-ענער מאנן, עישראך בייס אנדליכע דעם שנאדאמען ווייסאיס נכט. וואר ער יא נכט דאס עכסטע מאל אין יוסלאנד, אונד זא וואר עס איהם בעקאנטט, ווילך מעכטיגע אינזאלס זא אין לייגנען. פרינקגלר, איף דאס ווייכע נעוויסען אי-נעס יוסישען שנאדאמענס מאכטס! אללין דיעסמאל האט ווייר אבער דער אינזע בעל דרשן! דאך נעטיישט. — דער שנאדאס וואללטע נעפלר קין „פרינק-נעלד" אנגעהמען, אונדען פאסטע מיט פעסטער הארט בארט אונד פאיס דעם אינגלקלינען ווידען, נייפ נאך איינער שעגע, אונד נאך איינער הארלבען מינוטע — וואדען בארט אונד פאיס דאדען דאס וואר נאטירלך אין אינגרייעיע שאנז: נכט בלאס פיהלטע זיך דער ווידע אין וויינס רעליגיאנס-ענע-קרענקס, דאריבער הענטע ער זיך נאר נעפאסטעט, דא ער דאך נור אין „אנוס" וואר. אללין עס וואר יא אים מיט ווייגם נאנגען ווייטע-ווייטע, וויא אללטע ער דען אין איינער נעמינדע ערשיגען אלס בעל דרשן, אהנע בארט אונד אהנע פאיס! אבער אייך נאך הייטע קאנגט ער נכט בלאס ווייטן, וואס ווייר נעמעלדט הייב פאנטעם נאך דאנז זאגען, ווענן איהר מאנן פאר אהרן נאנען אבגעשא-דען וויא אין „לה" ערשיגען? וואס ווערדען זיך ווייגע פאמטען בעל בתים צוהויזע דענקען, ווענן דיא איהן אין אללר פרייהייטס צוישאנדע אהנע בארט אונד אהנע פאיס — לא עליכם! — ווהען אללטען! דיא קאנגטען איבער איהן יא אייטשפ-ענגען, דאס דיא נאנגע נעשיכטע מיט דעם שנאדאמען נור ערדיכטעט וויא, אונד דאס ער זעלבסט אלס אפיקורס-שער פערדיגע, זיך בארט אונד פאיס אב-וויכטלך אבגעשטטטען האבע. — דיא ליעבער נאפטס! וואס שפ-ענגט מאן דענן הייטעטאג נכט אללעס איבער איינען אימען „רבי" אדער „בעל דרשן" אויס? ער ערזוכט דען שנאדאס, איהם ווענגסטענס אין ציינגס צו נעבען, דאס ער איהם בנוירת המלכות בארט אונד פאיס אב-נעשנטטען, דאמיט ער זיך צו הייטע ווענגסטענס איסווי-זען קאנגע, דאס ער אין „אנוס" וואר. אבער דער רשע וואללטע איהם אדער דיעזען וואגטע נכט בעווילליגען! — קורץ, דיא פערלעגנהייט וואר איינע ע-נאסע. דאך אונזער בעל דרשן וואר, וויא נעזאגט, אין ע-פאה-ענער מאנן, דער אייך נייסט אונד ווייטן האטטע. ער ריפפט זיך דאהער אין דער נכסטען שבאד פאלשען האאר. דער „פייאר" (האאר-קונסטלער) מאכטע איהם הייריים בארט אונד פאיס, דאס נעמאנד מערקטע, דאס דיעזעלבען נכט עכט ווייען. זא וואנדערטע אונזער בעל דרשן לוסטיג פאס אונד הייעלט אין דען פערשיעדענען קהלות זיינע נייסטייכען דרשען אב. — צוויילא-וואכען שפעטער בענגענגטע איהם יעדאך ווייע דער דיעזעלבע שנאדאס, דער איהם בארט אונד פאיס אבגעשטטען האטטע, שטיינגנד פ-אנטע איהן דער שאנ-דאס, וויא עס דענן נעקאממען, דאס איהם בארט אונד פאיס זא שנעלל ווייעדער נעוואכסען. דער ווייטענע בעל דרשן ערווידערטע הערייט: „איך קאנגטע איהנען, דער שנאדאס לעבען, וואהל אאנען, דאס איך איין „עבבע", איין בעל שם" בין, דער עס פערשטעהט, אללין איך ווילל איך נכט ע-שרעקען, אבער איינעם מיס איך אייך אאנען: איהר זייד נעמליך איין נעוואלטיגער „עם הארץ", אנכסט וויידעם איהר קיינע וואלכע פ-אגע שפללען. הייסט עס יא אין אונזערער הייליגען „תורה" איף דיא קורצע איינאלס: „ע מעהר מאן דיא פיינטע, דעסטא מעהר פערמעהרטען דיא זיך (נכאש יענו איתו, כן יפרה, וכן יפרץ). איך האבע איבער דיעזען פסוק שאן פיעל נטע „וואהרלך" (מדרש) נעזאגט, דאס עס איין „נחת רוח" וואר. אבער דאס פערשטעהען דיא נכט: דיא מיסטען דאהער נור ווייסען, דאס ע מעהר מאן איינען יידישען בארט אבשיידעט, דעסטא נאפער ווייד ער." — דער שנאדאס האטטע דיעזען איסאיינאנדערזעטצונגען דעם בעל דרשן צו, נייפ אינצווישען יעדאך נאך דער נאכ-אונד אאנטע: איך גלויבע אייך אלל דאס, אללין מיינע פפללכס איזט עס. ווענן בארט אונד פאיס אייך גע-וואכסען, דיעזעלבען נאך איינמאל אבצשניידען! דער אינע בעל דרשן ערשראק נון רעכט זעהר, דא איהם דיעזע קונסטלכען פאיס וואכסט בארט פיעל נעלר קאפטעטען, ווערארב איהם דאס אבשניידען פיעלען אין שאדען אוראכט הענטע. נון מיסטע ער דעם שנאדאמען דאס נעהיימנס ענטדעקען, דאס בארט אונד פאיס אנגעכט ווער. דאך דער שנאדאס שיינט זיך אום דיעזע ענטדעקונג וואהל נכט צו קוממען אונד ווכטעטע דיא שפעיע ווייע-דענגס אין דער הארנד, אים שאנגסלאו צו שניידען. דא יום דעם בעל דרשן דיא נעדולד, דער דא זיגט: „האיען דיא דאך, שנאדאס לעבען איר מיס איהנען נאך איינמאל אאנען, דאס דיא איין נעוואלטיגער „עם הארץ" ווער! ווייס-טען דיא דענן קיינען אונטערשיעד צווישען עכטעם אונד פאלשעם הארע! יעהען דיא, אונזערע חכמים הארבען בייא דען יידישען ווייבען דיעזען אונטערשיעד יא נעמאכט. דיעזע דריפען אייגען שיטטעל, ווייל ער פאלשעם הארע איזט, יא ט-אגען! וואלל דענן דיא יוסטיטע ענטגעגנג מיט איהרעם בעפעהלל „הארבע" זיין אלס אונזערע הייליגען חכמים? — דיעזע אונטערשיעד צווישען „איינעם" אונד „פ-ערמדעם" הארע שיינט דעם שנאדאמען וואהל דאך איינגעגאנגען צו זיין. דענן ער נאהם דיעסמאל דאס פייגע-נעלר נעריכטס עגטגעגען אונד לעס דיא שעגע אין דיא לאנגע ראך-טאגע צוריקזאגדען. בייס אבשיעד אנטע ער יעדאך: „הארען וויא, הער ראבבי, איך האבע איהנען דיעסמאל נכטס נעטהאן, דאך דריפפט שאן דער נעכסטע שנאדאס, דער דיא טיפפפל אללטע, ווייע שעגע אן איהרען שאנגען פאות אבגרבען. איך ראטהע איהנען דא-הער, דיעזעלבען אפארט אבצולעגען, דא זא עטוואס אייף יוסטיטע נעכטעגע אנטעדהען אין „פרינקען" איזט. דער אנגלקלינגע בעל דרשן, נייפ נאך בארט אונד פאיס, נאהם דיא אב אונד שטעקטע דיא, אין אין פאפיער נעוויי-קלט, אין דיא טאטע. זא וואדערטע ער בין אין דיא עס-טערייכישע נרענצע. „זא ער אללטס ווידער הערפאהרנאהם אוס, מיט בארט אונד פאיס נעשטיקט, אין ווייע הייטאטה צוריקצוקעהרען." — דיעזע ריעזעלונג בריינגט דיא „נייע פייטע פעסטע" דיא קאמיש אונד ווערדען אייך אונד אין אין בלייבט דיא דענאך „נכט ווייטער". אונד דיעזענגען בלייבען דיא אבגעשטטטענען בארט אונד פאיס וואהל דיא ווייגען ציינגען פאן דער ראההיים אונד דעם אונ-ענדליכען רשעות דער יוסטיטע ענגיינונג!

* (דער סינאנאגאגע-נגנב אויפ-געפונדען.) אין פאריגער נוממער האבען ווייר בע-ריכטעט, דאס מיט דער אלט-אפטער סינאגאגע דיא „כלי קדש" אים נעווינכטע פאן 200 לאטה נעשטאהלען וואורדען. דיא פאליציא האט דען דיעב בעריטס ערווישט אין דער פערזאן איינעס נעוויסטען גאלדשטיין. דערזעלבע איזט בעווארט אונד בעווארט זיך עבען ביא דער אלט-אפטער איזראעליטישען נעמינדע אום דיא קאנטאר-שטעל-לע. דא דיא נעמינדע יעדאך נעצאגערט, דעמזעלבען מיט דער „עבודת הקדש" (הילגען בעריך) אייגנען קאנטאר צו בעטריען, וואללטע זיך דערזעלבע אינצווישען וויינגס-טענס דיא „כלי קדש" אנאייגנען. דאס איהם דער שטרייך נכט עלגנען, איזט ווייע שולד נכט. ער האט'ס נעוויס אנדערס נעמייגט.

* (זעלבסט-מארד אדער פערא-אונגלוקט?) אוים דעם באדע-אָרט סליאוש (זאה-לער קאמיטאט) ווירד אָבגעבען פאלגענדעס בעריכטעט: „דיא וועבגעזעהרייגע מאכטער דעם בערגהמטטן מערדישען מיסמאנגנס לאוז בעערי, וועלכע הייר דיא באדעי נעבריכטעט, וואורדע זאמסטאג אום מיטטערנאכט מאדס אין דעם טרינק-ביינגען איינגעפונדען. — אָב הייר אין עלכסט-מאר פאליציעס אדעי אָב דאס יינגע מערכען פערא-אונגלוקט וואורדע, הייריבער פעהלען דיא נעהע-רען מיטטהיילונגען.

* (אין שרעקליכער אונגלוקס-פאלל) ווירד אוס נאדי-קאלי בעריכטעט. איינע דאס וואהנגעדע אנגעזעהענע איזראעליטישע פאמיליע, נאמענס שטערנבערג, האט זיך אוס קראסנא-פלוסס(?) איינע באדע-קאמטער בייגן לאסטען. אם פאריגען מיטטוואך בע-בענאם זיך דיא פרוי מיט דער שוועסטער אונד קינדערן דאהין, אום צו באדען. אנגלקליכער ווייזע ווערד דיא אונ-טערען בעטטער ווערענד דעם באדענס דורכבראכען וואר-דען, וואהריא פרוי שטערנבערג אמטס שווימטער אונד דעם פיעזעהרינגען אהנע אין דיא טיעפע דעם פלוסס אנקען אונד ערטאנקען. דיעזער טרייגנע פאלל ערעגט אין דער גאנצער נעגעד דיא גראסטע טהיילנאהמע. (נאך איינגע אנדערען מעלדונגע ווערע דיעזער אונגלקס-פאלל נכט אין נאדי-קאלי, אונדערן אין אלטשי-פאפאר.)

* (פאסט-ריוב אהנע שאדען.) אוים פ-עסבורג ווירד אָבגעבען געמעלדעט, דאס בייא דען פערהאפטטען בייריגען הערי אללעס בייס פאסט-ריוב עגטזעטצעס עגלר ווערער גפאנגען ווארדע. דער שטאאט איזט אלזא דיעסמאל בייס פאסט-ריוב אהנע אל-לען שאדען דאפאנגקאممען.

דיא נייעסטען קריעגס-נאכריכטען.

דיא הייטע פ'יה הער איינגעטראפפענען דעפעשען מעלדען פאן דער פאר-טזעטצונג דער גראפען שלאבטען אן דער אפט-גרענצע סערבענס, בייא דענען פאר-טזוערהרענד דיא טירקען זיעגער בלייבען. דיעזע דעפעשען לייטען:

וויר דין 1-טען אוגוסט. דער הייפט-אנגריפ ווייטענס דער טירקישען ארמעע האט פאר-געסטערן ווירקליך איף אללען ווייטען בעגאנ-גען אונד ווארדע אייר געסטערן מיט גראפטעם איפער פאר-טזוגעטצט. דיא הייפט טירקישע ار-מעע איזט געגען גרינסאיאין פאר-געריכט אונד האט דיא סערבען אין דיא פלוכט געשלאגען. גלייכ-צייטיג איזט איינע אנדערע טירקישע ארמעע אבטהיילונג געגען דען אט בוקום (זידליך פאן גרינסאיאין) פאר-געריקט. — דער טירקישע גענעראל אסמאן פאשא האט אינצווישען איך אים נאך-ווייטען דען גרענצ-פלוס טמאך איבער-שריטטען אונד צייא בייא גרעליאן (זידליך פאן זאטשא"), אסמאן פאשא מוסטע אבער באלד דען ריקצוג אנטרעטען, דא דער סערבישע גענעראל לעשאנין דען אנדערען ווייגער שטארקען טירקי-שען גענעראל פאציל פאשא בייא אזוואר (נאך-ליך פאן זאטשא") אנגעגריפפען האטטע.

וואס אנגען נון דיא סערבישען דעפעשען? נכטס! — דיא שווייגען! אינע בעלגראדער דעפע-שע פאן 1-טען אוגוסט בריינגט פאן דיעזען שלאכ-טען אן דער אפט-גרענצע סערבענס נאר קיינע מעלדונג, זאגד ערן בעריכטעט, דאס 200 יוסטע אפפיציערע דען סערבען צו הילפע כאממען אונד דאס אן דער זיד-גרענצע סערבענס דער גענעראל

קישע פעסטונג צ ו ו א ר נ י ק אן סערבען קאמ-מען זאלל.

אין דער ענגלישען אבער-הייז-זיטצונג פאס ו-טען איינסס ערקלערטע דער ענגלישע איסטיער-טיגע מיניסטער, דאס עטצט דיא ענגלישע פאלי-טיק אין דער אריענטאלישען פראגע פאן דעם ער-געבניסס דעם יעטציגען מרינעגס אבהענגע. דיא ענגלישע רעגיערונג איזט בעמיהט, אין דער אר-ענטאלישען פראגע איינע פעראייניגונג דער איבריי-גען אייראפעאישען מעכטע צו ערציעלען. ענגלאנד ווינשט אין דער טירקייא קיינע פערענדערונגען הערבייצופיהרען, איזט אבער בעמיהט, דיא דארטיגען צעررישטעטען פערהעלטניססע עגלל איינמאל אין ארדנונג צו בריינגען. — (איספהלל-בעם הערליבער בריינגען ווייר צים שלוסס דעם בלאטעס.)

פאלטישע נייאיגקייטען.

* (אייין יידישעס מוסטער-שטאטט.) אין קרעצעס האבען ווייר בעריישס אין פאריגער נומער דער בעריכטונג איבער דען יידישען געמיינדען אין מערען ערוועהנט. ווייר וואללען נון הייר דיא גאנצע אנגעלעגענהייט מאג-ליכסט איספהלל שילדערן. וויא הייר אין אינ-נארן דער אינגאריש-איזראעליטישע „לאנדעס-שול-פאנד“ איזט עס אייך אין מערען אין זאגנאנג-טער „לאנדעס-מאסענ-פאנד“, איס דעס זיך דער גאנצע המספ עגטייקלעטע, זאבאלד אין פאנד פאראנדערן, מיס יא אייך איינע זאגנאנגטע „בע-הארדע“ עקסיסטירען, דיא דיעזען פאנד פערוואל-טען אבער איבער דיא פערוועהנונג דער ערטערונ-גיססע דעסזעלבען פערפיגען זאלל. צו דיעזעם צוועקע בעשטעהט דען אייך אין מערהרען זיס לאנגע איינע דעראהטיגע בעהארדע אינטער דעם טיטעל „יידישעס לאנדעס-קוראטאריאם.“ דיעזעס קוראטאריאם נון, וועלכעס וואהרשיינליך נוכסט געשיהטעעס צו טהון האבען, פערפיעל איך דען אינגלקליכען געדאנקען, צו רעגעלונג דער דאר-טיגען יידישען קולטוס-פערהעלטניססע אין לאנ-דעס-מוסטער-שטאטט (בייא אונס פיהרט זא עטוואס דען טיטעל „לאנדעס-אינגזאמאנס-שטאטט) איסצא-בייטען, וועלכעס אן זעממטליכע געמיינדען מעהרעעס צוו אנגאהמע פערזוכעדע וואהרדע. נון ענטהאלט אבער דיעזעס שטאטט אלכע בעשטעממונגען, וואהרד דיא געמיינדען אירע זעלבסט-פערוואלטונגס-רעכט (איטאאמיע) איינבוסען אונד דער לוינע דעס קוראטאריאם אובערלייפערט ווירדען. אונד דאך בעשטעהט יא דיעזעס קוראטאריאם איס לייטער קייפייטען, דיא וועגען פערהינדערטען האבען, אין קולטוס-אנגע-לעגענהייטען אין וואהרהאפטע בעשטעמונג דיעזעס נור קאנן איינע אינגזאהאטע בעשטעמונג דיעזעס שטאטטס זיך ערקלערען, דעס געמעס דעס פאר-שטעהער אין דער געמיינדע אייך אין יטעזעלען (עלעיאזען) פאנען דיא אינגאמשערעכטעסטע „מאכטפאלקאממענהייט“ איינגעריימט ווירד, ווערד דער דאבעגער נור אדס „דאמעסטיק“ צו בעטראכטען וויא, ווערלכער דיא בעפעלע דעס הערען פאפשטעדעס, ווען וויא איזט טיט ווייגר דערלייזונג אובערצייגונג אינפעראינבאר, אינטער אללען אומשטענדען צור אינספהרונג בריינגען מוס. נאך מעהר! לייט דיעזעס שטאטטס האט דער דאבעגער בלאס דאס אקטייע, נוכט אבער דאס פאסס ייע וואהרלעבט (דאס הייסט: ער דאן בייא ערער וואהל מיטשטיממען, אונד דערא וועלבסט געוועהלט ווערדען יא דאנגען.) ווערענד אללא איין דאבעגער אין פאלטישער בעציעהונג אייך דאס פאסס ייע וואהרלעבט בע-דיעטט אונד זאגאר אדס ריכטפאדטס-אבגעאר-דנעטער געוועהלט ווערדען קאנן, קאممט דא דאס קוראטאריאם אונד שפריכט דעמזעלבען דאס רעכט אב, בייא דער פערוואלטונג דער קולטוס-אנגע-לעגענהייטען אין אמט בעקליידען צו קאנגען! נון ווייסען אבער דיא מעהרהייטען געמיינדען, דאס דיא מייסטען דער דארטיגען דאבעגער אינען הארען בולדונגס-גراد בעוועגען, אדס דיא פארטשעהער, וועלכע דאך גור איינפאכע קיפלייטע זינד, אבריי-גענס פיהרטען דיא, דאס דיא „אללגעוואלט“ דער פארטשעהער אייך אין דיטעלען פאנען צו זאל-בען „דעפארמען“ פיהרען קאנן, וועלכע מיט דעס ווידעגטהומע אינבעגריففען אינפאראינבאר זינד, אהנע דאס דער דאבעגער דיא מאכט העטטע, הייגעגען מיט ערפאלל אינצייטייטען. אללי דאס איזט יאהל דאך גרונד גענוג, דאס דיא געמיינדען גענען דיעזע אנמאסונג דעס קוראטאריאמס זיך צו איינעם קאמפפפ ערהابען האבען, דער גנעמעהר מיט גراسער ליידענשافت געפיהרט ווירד. דיא געמיינדען „אללען זיך זעלבסט נטכט „דער גנادע“ דעס קוראטאריאمس אינסלייפפערן. זיא וואללען אבער פערגער אייך נטכט, דאס איהרע רעלייגיאזען אנגעלעגענהייטען דען דאבעגען אנגעגאممט אונד דען פרייטستهارن אינבעגרעבען ווערדען. דיא גע-מיינדען האבען דען אייך בעריישס בייא דער שטאטטהالטעריי אנגעזוכט, דיעזעס לאנדעס-מוסטער-שטאטט גנבט סאנקציאנירען צו וואל-לען. דא עס נור געאיינגעט איזט, דען קאמפפ אין דען שאם דער געמיינדען צו טראגען דען פיהرערן פיהרען פיר אללע ציעלען צו שטאנדען. מאן האפפט, דאס דיא שטאטטהالטעריי דיעזעס שטאטטס שאן אים רוקוכט פיר דיא ראבבינען נטכט סאנקציאנירען ווערדע. דיא דאבבינער האבען דען פיהرערן פיר אללע ציעלען צו שטאנדען. מאן האפפט, דאס דיא שטאטטהالטעריי דיעזעס שטאטטס שאן אים רוקוכט פיר דיא ראבבינען נטכט סאנקציאנירען ווערדע. דיא דאבבינער האבען דען פיהرערן